

Sygn. akt VII GC 244/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy VII Wydział Gospodarczy w B.

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Beata Gnatowska

Protokolant: Krzysztof Kruglicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 stycznia 2014 roku w B.

sprawy z powództwa M. Ś.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o stwierdzenie nieważności uchwał

Oddała powództwo.

Sygn. akt VII GC 244/14

UZASADNIENIE

Powód M. Ś. dnia 12 sierpnia 2014 r. wniósł do Sądu Okręgowego w Białymstoku pozew o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) oraz uchwały nr (...) z dnia 29.05.2014 r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Wskazał, że na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników pozwanej spółki z o.o. w dniu 29 maja 2014 r. zostały podjęte uchwały nr (...) i uchwała nr (...). Obie dotyczyły wyrażenia zgody na zbycie udziałów. Nadmienił, iż w Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników udział brał jedynie jej wspólnik i Prezes Zarządu w jednej osobie Pan J. Ś.. Na Zgromadzeniu Pan J. Ś. działał w imieniu własnym oraz w imieniu powoda, na mocy załączonego do protokołu pełnomocnictwa. Powód podkreślił, że udzielone przez niego pełnomocnictwo nie umocowywało Prezesa Zarządu do reprezentowania go w trakcie Zgromadzenia, a jedynie umocowywało go do wyrażenia zgody na odbycie Zgromadzenia w celu wyrażenia zgody na zbycie przysługujących M. Ś. udziałów w przedmiotowej spółce oraz sprzedaży 29 udziałów w pozwanej Spółce na rzecz J. Ś..

Pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. nie wniósł odpowiedzi na pozew, nie stawiał się też na wyznaczony termin rozprawy, nie zajmując stanowiska w sprawie.

Należy nadmienić, iż w pozwie siedziba pozwanego określona została jako znajdująca się w B., choć na datę wniesienia pozwu znajdowała się już w W.. Wobec zgodności nr KRS i wiedzy Sądu o zmianie siedziby w dniu 30.05.2014r (k.19-21) doręczenie pozwu ostatecznie skierowane zostało na (...) adres (k.61), jako właściwy.

Sąd ustalił, co następuje:

Dnia 29 maja 2014 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.. Obecnie siedziba powołanej Spółki mieści się w W. na co wskazuje aktualny wydruk KRS zawierający dane adresowe spółki (k. 60). Podczas zwołanego Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników podjęto 2 uchwały. Uchwała Nr (...) z dnia 29.05.2014 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie 29.05.2014 r. 29 udziałów każdy po 500 zł, o łącznej wartości nominalnej 14 500,00 zł, będących własnością M. Ś. na rzecz

udziałowca J. Ś. za kwotę 100 zł oraz Uchwała nr (...) z dnia 29.05.2014 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie 2900 udziałów, każdy po 500 zł o łącznej wartości nominalnej 1 450 000,00 zł, będących własnością J. Ś. na rzecz (...) z siedzibą w T., Estonia.

Zgodnie z pełnomocnictwem z dnia 29 maja 2014 r. powód umocował J. Ś. do wyrażenia zgody na odbycie Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.. Jednocześnie pełnomocnictwo to zawiera umocowanie do dokonania czynności sprzedaży przysługujących powodowi 29 udziałów w spółce (...) (k. 40).

Dnia 29 maja 2014 r. J. Ś. dokonał sprzedaży 29 udziałów należących do M. Ś., działając jako jego pełnomocnik (k.29-31). W pkt. 4 umowy sprzedaży oświadczył, że dnia 29 maja 2014 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie wspólników podjęło uchwałę o wyrażeniu zgody na zbycie przez sprzedającego posiadanych udziałów w kapitale zakładowym spółki.

J. Ś. umową sprzedaży datowaną na 29 maja 2014 r. dokonał sprzedaży 2900 udziałów stanowiących sumę wszystkich udziałów w spółce (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością”, na rzecz (...) z siedzibą w T. (k.35-37).

Sąd zważył, co następuje:

Jako podstawę prawną do wytoczenia powództwa w niniejszym postępowaniu powód wskazywał art. 252 § 1 k.s.h. w zw. z art. 250 pkt. 4 k.s.h. Alternatywnie, jako podstawę swojej legitymacji czynnej, wskazał art. 58 k.c. w zw. z art. 2 k.s.h.

Na gruncie stanu faktycznego i prawnego sprawy należało przyjąć, iż wskazywana przez powoda legitymacja do wytoczenia powództwa na podstawie art. 58 k.c. w zw. z art. 2 k.s.h. nie może stanowić właściwej podstawy prawnej. Powód wskazywał, że powołany art. 58 k.c. daje legitymację do wystąpienia z powództwem o stwierdzenie nieważności także innym podmiotom, niż wskazane w art. 250 k.s.h. Twierdzenia powoda pozostają jednak w sprzeczności z podstawowymi regułami współistnienia obu regulacji.

Należy wyjaśnić, iż Kodeks spółek handlowych (j.t. Dz.U. 2013 r. poz.1030 z późn. zm.) charakteryzuje się częściową (ograniczoną) autonomią w stosunku do przepisów prawa cywilnego. Wiąże się to z tym, że stosunek spółki handlowej to nie tylko umowa kreująca stosunek wyłącznie wewnętrzny (między wspólnikami i między wspólnikami a spółką). Z punktu widzenia stosunków zewnętrznych, spółka jest bowiem podmiotem, zazwyczaj przedsiębiorcą, którego działania wywołują skutki wobec osób trzecich. Najpierw stosujemy jednak przepisy kodeksu spółek handlowych, gdzie w tym akcie brak stosownej regulacji, stosujemy wprost przepisy kodeksu cywilnego. Jest to stosunek *lex specialis* - *lex generalis*, gdzie *lex specialis* należy odnosić do kodeksu spółek handlowych.

Analizując obecne przepisy kodeksu spółek handlowych, brak jest podstaw do przyjęcia, iż właściwe będzie zastosowanie przepisów kodeksu cywilnego (j.t. Dz.U. . z 2014 r. poz.121 z późn. zm.) z uwagi na fakt, iż powołany art. 252 § 1 k.s.h. w zw. z art. 250 pkt. 4) k.s.h. w sposób pełny i wyraźny regulują kwestie dopuszczalności wniesienia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały spółki, wyliczając enumeratywnie krąg podmiotów do tej czynności uprawnionych. Ponadto, stosunek łączący strony postępowania ma charakter ściśle wewnętrzny, dotyczy on wykonywania uprawnień przez wspólnika, których źródłem jest nabycie przez niego udziałów w spółce, których posiadanie niesie za sobą określone prawa. Nie ma więc żadnej podstawy do zastosowania przepisów k.c. w zastępstwie regulacji k.s.h. Stąd też jedyną właściwą podstawą prawną do oceny posiadania przez wspólnika spółki legitymacji do wystąpienia z powództwem o stwierdzenie nieważności uchwał jest art. art. 252 § 1 k.s.h. w zw. z art. 250 pkt. 4) k.s.h.

Zgodnie z art. 250 pkt. 4) k.s.h. Prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały wspólników przysługuje: wspólnikowi, który nie był obecny na zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.

W przedmiotowej sprawie okolicznością bezsporną jest fakt braku uczestnictwa powoda na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu wspólników. Oznacza to, że obowiązkiem Sądu było zbadanie czy została spełniona druga przesłanka odnosząca się do „zawiadomienia” wspólnika o zamiarze zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników.

W tym miejscu należy wyjaśnić, iż w przypadku nieobecności na walnym zgromadzeniu możliwe jest zaskarżenie uchwały tylko wtedy, gdy nie zostało ono prawidłowo zwołane. Może to być związane z naruszeniem terminu zawiadomienia, zwołania zgromadzenia w nieprawidłowy sposób, ale także podejmowania uchwał w sprawach nieobjętych porządkiem obrad, choćby większość zgodziła się na wniesienie takiej sprawy (A. Kidyba, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, LEX stan prawny na 2011 r.).

Ze zgromadzonego materiału dowodowego w sposób jednoznaczny wynika, iż powód powziął wiadomość o zamiarze zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników. Trudno bowiem o przeciwne twierdzenie, mając na uwadze, iż powód w pozwie sam oznajmił, iż udzielił on pełnomocnictwa J. Ś. do wyrażenia w jego imieniu zgody na odbycie Zgromadzenia Wspólników. Dołączona do akt kserokopia pełnomocnictwa nie budzi wątpliwości Sądu w zakresie ważności umocowania. W tak ukształtowanym stanie faktycznym i prawnym sprawy należało stwierdzić, iż powód nie posiadał legitymacji do wytoczenia powództwa zawierającego żądanie stwierdzenia nieważności przedmiotowych uchwał.

Powód wskazywał, iż w analizowanym stanie faktycznym sprawy nie sposób stwierdzić, aby Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) odbyło się w trybie przewidzianym przez art. 232 k.s.h., gdyż bezsprzecznie cały kapitał zakładowy nie był reprezentowany – powód nie był obecny na Zgromadzeniu Wspólników, a pełnomocnictwo z dnia 29.05.2014r. nie uprawniało J. Ś. do reprezentowania powoda na Zgromadzeniu Wspólników.

Jedynie marginalnie stwierdzić należy, że przedmiotowe pełnomocnictwo nie uprawniało J. Ś. do reprezentowania powoda na Zgromadzeniu Wspólników, jednakże okoliczność ta pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Powołany przez pozwanego art. 232 k.s.h. wskazuje jedynie, iż nadzwyczajne zgromadzenie wspólników zwołuje się w przypadkach określonych w niniejszym dziale lub umowie spółki, a także, gdy organy lub osoby uprawnione do zwoływania zgromadzeń uznają to za wskazane. Tak więc zwołanie Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w niniejszej sprawie pozostawało w pełnej zgodności z dyspozycją powołanego przepisu. Ponadto, zaznaczenia wymaga fakt, że żaden z przepisów k.s.h. nie stanowi o konieczności reprezentowania na zwołanym Zgromadzeniu Wspólników całego kapitału zakładowego spółki. Przepisy k.s.h. warunkujące bezwzględnie obowiązujące warunki ważności zwoływanych zgromadzeń wspólników wskazują jedynie na konieczność prawidłowego zawiadomienia wszystkich wspólników o zamiarze zwołania zgromadzenia, w tym nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników (art. 238 k.s.h.). Nie odnoszą się w żaden szczegółowy sposób do kwestii kryterium ważności podejmowanych na Zgromadzeniu decyzji – w tym – wskazywanego przez powoda wymogu obecności wszystkich wspólników, reprezentujących cały kapitał zakładowy spółki. Takie warunki szczegółowe może ustalać jedynie umowa spółki. Trudno szukać też podstawy prawnej w art. 239 k.s.h., skoro z załączonego do akt pełnomocnictwa wynika, iż powodowi doskonale znany był cel jego obrad.

Jednocześnie jedynie informacyjnie Sąd pragnie odnieść się do zarzutu powoda sformułowanego na podstawie art. 243 § 1 k.s.h., który stanowi, że jeżeli ustawa lub umowa spółki nie zawierają ograniczeń, wspólnicy mogą uczestniczyć w zgromadzeniu wspólników oraz wykonywać prawo głosu przez pełnomocników. Następnie § 3 powołanego przepisu wskazuje, że członek zarządu i pracownik spółki nie mogą być pełnomocnikami na zgromadzeniu wspólników.

Wykładnia przedmiotowego pełnomocnictwa skłoniła Sąd do wniosku, iż nie wynika z niego prawo do reprezentacji powoda na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników przez J. Ś., a tym samym wykonywania m.in. prawa głosu z udziału oraz innych przyznanych mu mocą ustawy oraz umowy uprawnień. Umocowanie takie powinno być wyraźne i wynikać wprost z treści sporządzonego pełnomocnictwa.

Jednakże należy zwrócić, uwagę, iż czynność prawna polegająca na dokonaniu sprzedaży udziałów, a do której umocowanie wynika wprost z treści pełnomocnictwa, została dokonana w oderwaniu od Zgromadzenia oraz

powziętych na nim uchwał. Sprzedaż udziałów stanowiła wyraźnie jeden z celów umocowania i była czynnością prawną autonomiczną oraz niezależną od uchwał powziętych przez Zgromadzenie Wspólników, stąd też trudno mówić o braku jej ważności. Mając na uwadze art. 182 § 1 k.s.h. i twierdzenia powoda w zakresie znajdowania się w umowie spółki zapisu o wymogu Uchwały w zakresie wyrażenia zgody na zbycie udziałów spółki przez jej wspólnika (podjęta Uchwała nr 1). Należało wyprowadzić wniosek, że o ile umowa będąca źródłem szczegółowej regulacji uprawnień wspólników, w tym warunków ważności zwoływanych Zgromadzeń Wspólników oraz podejmowanych uchwał, nie stanowiła o bezwzględnym wymogu zgody wszystkich wspólników na zbycie udziału, a dopuszczała jego zbycie przez na wypadek zgody większości wspólników, to uwzględniając niewielki wpływ powoda na decyzje (posiadał on jedynie 29 udziałów z 2900 udziałów spółki), nawet po unieważnieniu głosów powoda, uchwała zostałaby podjęta.

W oderwaniu od powyższego trudno przypisać logikę w postępowaniu powoda, który dnia 29 maja 2014 r. umocował do sprzedaży przysługujących mu udziałów J. Ś. – a więc wyraził on wolę ich zbycia, (uchwała w zakresie zgody na sprzedaż udziałów jest datowana również na dzień 29 maja 2014 r.) i jednocześnie w pełnomocnictwie wyraził zgodę na zwołanie Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, w wyartykułowanym wprost w jego treści celu zbycia przysługujących mu udziałów, a w niniejszym postępowaniu dąży on do stwierdzenia nieważności uchwał, w wyniku których udziały te zostały sprzedane.

Odnosząc się do kwestii procesowych w niniejszym postępowaniu, z uwagi na fakt, iż pozwany nie wniósł w określonym przez Sąd terminie odpowiedzi na pozew, a ponadto prawidłowo zawiadomiony nie stawiał się na posiedzeniu Sądu z dnia 14 stycznia 2015 r., Sąd zgodnie z dyspozycją art. 339 § 1 k.p.c. (Kodeks postępowania cywilnego j.t. Dz. U.2014.101 z późn. zm.) wyrokował zaocznie. W świetle § 2 powołanego przepisu, w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Należy mieć jednak na uwadze, iż niezależnie od ustalenia podstawy faktycznej, Sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. m.in. wyrok SN z dnia 7 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, LEX nr 7094). Tak też Sąd stwierdził w niniejszym postępowaniu. Brak legitymacji czynnej po stronie powoda wyłącza możliwość skutecznego dochodzenia przez niego roszczeń. Jako że ocena legitymacji procesowej, w granicach każdego postępowania, przeprowadzana jest przez Sąd na etapie merytorycznego rozpoznawania powództwa (orzekania co od istoty), powództwo podlegało oddaleniu.